

Mahjas weefis.

Rakša ar pefuhtifchānu
par pafti:
par gabu 1 rub. 60 kap.
" pufgabū 85 "

**Rakša beš pefuhtifchā-
nās Rīgā:**
par gabu 1 rub. — kap.
" pufgabū 55 "
" 3 mehnefchi 30 "

**Mahj. w. teel isdohšs feft-
beenāhm no p. 10 fahloht.**

Rakša
par fludināfchānu:
par weenas fleijas fmaltu
rakftu (Petit)- rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eenem, makša 10 kap.

Redatziņa un ekpedizija
Rīgā,

Ernst Plates bilfchu- un
grahmatu- drukatawā pee
Peštera bāfnizās.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpašchneekš un apgahdatajš.

Mahjas weefš isnahš ween reis pa nedetu.

N°. 35.

Seftdeenā 1. Septemberi.

1879.

Rahditajš.

Jaanafahš sinās. Telegrafa sinās.
Eekšemes sinās. No Rīgās. Latweefchu ewangelista beedriba. No
Beetawās, no L. . . pagastā, no Strihweefcheem, no Tiras, no Alufnes,
no Elejas, no Igaunu semes, no Peterburgas, no Wintchewas, no Kijewas,
no Nowas-Bajefetes, no Kasanēs, no Tšchenstochomas, no Radswilowas.
Uhrfemes sinās. No Franzijas, no Afganistanes un no Amerikas.
Kas ir dabas pamati. Latweefchu meiteefchu iškla. Sibli notikumi
Rīgās. Durgus sinās. Kafaks.

Peelikumā: Mantas-fahribas augli. Graubi un seedi.

Jaanafahš sinās.

No Rīgās. Rā mums no tizamas pufes tohp sinohts, tad
Latweefchu II. wifpabrigo dseedafchānās fwehtku komiteja ir
fawā aifwakar, 30tā Augustā, noturetā fehdefchānā tillab ga-
rigās tā laizigās kongertes programu wifgaligi fastahdijufe.
Nohtes tilfchoht drihs israfstās, nodrukatas un pefuhtitas.
Pawifam efoht peeteikufchees 63 lohri.

Mahkofchā numurā zeram pilnigu programu pafneegt.

No Behsim. 17. Augustā, pulksten 10 preekšch pufdeenās
tapa fche Widsemes sinās atklasta. Atkasta rindu tureja
mahjitajš Muninfch. Pulksten 4 pehz pufdeenās atklastaja ge-
neral-superitendents Dr. Christiani fehdefchānu. Klahš bija
60 mahjitaji, 4 kandidati un 5 weefi; starp pehdejeem bija
ari Widsemes konsistorijas preekšchneekš, landrahts barons N.
Wolffs. — Par sinohdes protokolū weedejeem eewehleja mah-
jitajus Bidder un P. Gaffner.

No Schaukeem. Schaukōs teel no 31ma Augustā lihds
5tam Septemberim notureta semkohpju leetu istahde. Lai weeg-
lafi fchi istahde buhtu fāfneedsama, tad tureenās dšelfsžeta
waldbiba pa istahdes laiku leel fewifchkas reifās braukt.

No Sibirijas. Kamehr Nordenfkelba laimigu apbraufchānu
ap Afijas seemela juhās peekrastu nahš labas sinās, tamehr
pa telegrafu teel sinohts, ka fchini gadā kugu aifbraufchāna
no Eiropas uf Sibiriju laikam naw isdewufchēs. Kreewu
awife „Pycck. Prapaga“ ir dabujufe pa telegrafu sinu, ka
kugis „Ekspres“ kas fcho wafaru isbrauzja is Seemela-Nor-
wegijas uf Sibiriju, newarejis daudis ledus dehl eefikt Rah-
rijas juhā. Wifsch gaidijis ilgu laiku, lihds 17tam Augu-
stam, pee Matofchkinas-Scharas un tad greesees atpakal uf
Hamersfestu Norwegijā. Ziti kugi tur wehl palikufchi gaidohi.
Tomehr tē japeemin, ka kugis „Ekspres“ ir sehgetu kugis
un tapehz newarejis tilkdaudis usdrihstetees. Damskugi wehl
palikufchi pee Nowajas Semtas falas gaidohi un warbuht
teem wehl isdohfees fāfneegt fawu mehri.

No Wihnes. Ar leelu usmanibu politikas wihri gaida uf
firšta Bismarka atnahlfchānu. Barons Haimersle, kas tagad
ahrigu leetu ministerijas waldifchānu usnehmis, nemfchoht pee
tahs farumas starp Bismarku un Andrafchi dalibu. Tagad
gan pastahw draudfiba starp Bahziju un Austriju, bet Bis-
marks ihsti fchai draudfiba ne-ustizahs, wehl wairak tamdehl,
ka naw wehl 15 gadi pagahjuschi, kur Pruhfija bija ar Aust-
riju karā.

No Rihta-Rumelijās. Rā lasitajeem jaw sinās, tad Meko-
Pafcha ir ezejts par Rihta-Rumelijās general-gubernatoru.
Beidsamā laikā winam bija daschadas nepatifchānās ar Tur-
zijas waldbibu, tā ka wifsch flaidri redseja, ka Turzijas wal-
diba, ihpašchi sultans, netura labu prahtu, jo zitadi netiktu
eemestis preekšch nemeeribas mellehts. — **Rupal sinās** — amay-
kufchās, ka Meko-Pafcha griboht no fawa general-gubernatora
amata atkafptees. Ja nu jauns general-gubernators zelams,
tad buhs ja eewehro Berlines nolihgums, prohti general-guber-
natoram jabuht kristigam un teel iswehlehts ar leelwalstiju un
sultana atwehlefchānu.

Telegrafa sinās.

No Peterburgas, tai 30. Augustā. Rā „Wald. wehstn.“
fino, tad wifu augstaki pawehlehts, ka firšts Dondukows-Nor-
fakows, fawā general-adjutanta gohda-fahretā palikdams, pee
walsts-padohmes par lohzekli peenemams. Tad eekschleetu
ministera-beedrim, geheimrahtam Martinowam, ir dahwahts
„balta ehrgla“ ordens, Rīgās nodafas jensoram, stahšrahtam
Dr. Gröbinger, IV. klases fw. Wladimira ordens, Rīgās te-
legrafu aprinka preekšchneeklam, stahšrahtam Harffam, kas pats
ordens no IV. klases, Igaunu wize-gubernatoram, kolegijas-
rahtam Manjos, II. klases fw. Annas ordens.

No Biasmas, tai 30. Augustā. Tur bija breefmigs uguns-
grehks. Uguns iszehlahs tai 28tā Augustā kahdā pilsfchetas
galā buhdamā gehrmanu darba weetā, tad aifnehma pilsfchetas
widu un nodega lihds ohtram galam. Nodegufchi ir 111
no teem labakeem nameem. Uguns tika tai 29. Augustā ap-
speesta. Skahde teel rehkinata uf kahdu pufmilionu rbl.

No Londones, tai 29. Augustā. Preekšch Indijas leetahm
tika padohme fāfaukta, lai waretu nospreest, kas buhtu darams
pret nemeereem Afganistanē. Wehl naw nospreests, kahdas
kara-rihofchānās buhtu pret Afganistani usnemamas. Ne-
meeri Afganistanē strahdajohi pilnā spēhā.

Gefchjemes ſinas.

No Rigas. Kā „Widsemes gubernas awisēs“ iſfludinahts, tad Widsemes zeen. gubernatora kungs buhs no 1ma Septem-bera ſahloht atkal ſawā dſihwołli pili runajams katru deenu no pulkſten 11 lihds 12 preekſch puſdeenas, tikai ſwehtdeenās un ſwehtku deenās iſnemoht.

— No ſchihš peektdeenās ſahlotees brauz iſdeenahs omni-buſi, no pulkſten 7 rihtā lihds pulkſten deſmiteem wakarā un eet no rahtuſcha platscha lihds Jelgawas Ũhr-Rigai.

Behl no Rigas. Domehnu miniſteris, walſti-ſekreteers Walujews, atbrauza ſeſtdeenu pulkſten 9 ſchē Rigā un apme-tahs Alekſandera-weefnizā. Uſ miniſtera ſanemſchanu bija ſtanziā eeraduſchees gubernators, polizeimeiſtars, Baltijas do-mehnu-pahrwaldneekš. Domehnu miniſters aiſbrauza ſwehtdeen, pulkſten 10 preekſch puſdeenas uſ juhrmalu. Bilderinōs taš iſlahpa iſ wagona un brauza no tureenās uſ Dubulteem par ſemes zetu. Zekā buhdams miniſteris apmeļleja lambar-kungu baronu Mengden un agrako landrahtu v. Grote. Dubultōs miniſteri ſagaldijo labprahtigeeg uguns-dſehſeji, kuruš taš it laipni uſrunaja un tad uſ peldeſchanas beedribas luhgſchanu pee alkzijas nama eeſtahdija ohſolu. Kad minetā weefnizā bija brokaſte patureta, pee kuras miniſtera kungs uſdſehra Ri-gai un Dubulteem uſplaukſchanu, tad tika apluhkohts alkzijas nams un dahſi, pee tam miniſteris wairak reiſu iſteiza ſawu labpatikſchanu. Wiſur miniſteris tika ar leelu preeku apſwei-ſinahts. Behz tam wiſch wehl apraudſija ſawu muiſchinu Dubultōs un tad greeſahš pulkſten 8 pehz puſdeenas uſ Rigu atpaſal. Pirmdeenu augſtais weeſis pehz puſdeenas aiſbrauza uſ Jelgawu, no kureenōs tad dohſees atpaſal uſ Peterburgu un tad ar awiſcham.

Katiweeſchu ewangelizats beedribai, kura ſawas ſapulzes un iſrihloſchanas iſdara Jelgawas ſchriſtſekhtā, Ambaru-eelā Nr. 6, buhs nahloſchā pirmdeenā, 3ſchā Septemeri, weſohs gadš notezejis, kamehr wina ſawu pirmo ſapulzi ar tikai maš beedreem notureja, — un tagad to jaw ir lihds 150. Se-wiſchki beidsamajā laikā ir beedru ſkaitš paſtahwigi ſahzis wairotees. Schoreiſ noluhkoſimees it ihpaſchi uſ ſeeweeſchu darboſchanohš ſchini beedribā; ſchim brihſcham nem pawiſam kahdas 50 beedru dahmas pee beedribas darboſchanahm da-libu. Zaur to, ka jaw no paſcha eeſahluma beedriba uſai-ſinaja ari beedru dahmas uſ peedaliſchanohš pee ſawahm ſa-pulzehm un rihtojumeem, wina dſinahš trihſkahrtrigu labumu weizinaht. Wiſpirmš wina zaur to luhloja pamudinadami ſtrahdaht uſ wihrreeſchu kahrtaš beedreem, winu ſagenſibu, uſ-zihtibu un labuš tikumuš zilajoht. Tahtak zaur to wina ari ſeewiſchku kahrtaš lohzekeem paſcheem raudſija peerahdiht to labumu, kaš zaur tahdu lohpiġu tureſchanohš nahſ, prohti, ka tee iſ ſemaka dohmu aplohka pazetahš ahra, ſawu darbibu pamohdina, ſawu ſirdsprabtu pa-augſtina, ſawu lihdsjuſchanu atdſihwina — kreetnaku ſadſihwes iſglihtibu un peedſihwoju-muš panahk. Tad wehl zaur beedru dahmu labdarigo dar-boſchanohš nodohmaja beedribā wairoht wiſpahriga labuma atſihſchanu, to atſihſchanu, kura ſawu lihdszilweku laime ſawu paſchu lablahſchanohš atrohđ pabalſtitu, un kura iſnihzina atmetamo paſchmihligo dſinibu. — Zaur tahdu ſatikſchanohš beedribā ſtarp wihrreeſcheem un ſeeweeſcheem te ari ſahka ſtipri eewehroht beedribas-ſtatutu 2. paragrafu, kaš mudina beedribā paſtrahdaht katru darbu, kaš dibinajahš uſ kriſtigas mibleſtibas.

Behz ſtatuta 14. paragrafa 7. pantina beedribai ir atwehleta labdariga darboſchanahš tā moraliſkā, tā materialifkā ſinā. Kur tapehz beedri par wiſu zitu beedribas darifchanu iſpil-diſchanu gahda, tur winu dahmas juhtahš pamudinatas ſawā darba-aplohkā uſnemt: gahdaſchanu par meitenu waijadſibahm beedribas ſwehtdeenās-ſkohlā; ſinaſchanu un pamudināſchanu pahr un pee beedribas dſeedatajahm, un ruhpeſchanohš par wiſu, kaš ihpaſchi beedru dahmahm beedribā der par wadi-ſchanu uſ kreetnu, tiſlu dſihwi, dahwanu ſawahſchana preekſch nabageem, ſlimneekem un bahrineem, tā ari peepalihdſeſchana pee „Sarkana kruſta“ beedribas waijadſibahm. Lai ſcho ap-nemſchanohš beedru dahmas waretu labaki iſdariht, tad winas tai 29tā Julijā ſch. g. ſew iſwehleja ihpaſchu iſ 8 dahmahm un 2 kungeem ſaſtahwoſchu preekſchneezibu. Beedru dahmas, beedribai pateizigas buhdamas par to pamudināſchanu, lo ta ſchāi ſinā winahm dewuſe, tai nu dahwinaja wairak galda-lampas un lukturuš, kaš tagad uſ beedribas tehjas-wakareem galduš jauki puſchko. — Tai 10. Auguſtā ſch. gadā beedru dahmu preekſchneeziba norunaja ſchim brihſcham ſawu leelako wehribu grohſiht uſ ſchihš beedribas ſwehtdeenās ſkohlū, te liht wiſzaur garigu dſeedaſchanu un meitenehm wehl rohkāš darbuš pa darbdeenās wakareem beſmaſſigi mahziht. Gariga dſeedaſchana te jaw tohp ſwehtdeenahm mahzita un pee roh-kaš darbu mahzibas te tagad pa pirmdeenās nu zetortdeenās wakareem peedalahš 18 meiteneš. Rohkaš darbuš mahja preekſchneezibas dahmas. Tahtak beedru dahmu preekſchneeziba 10. Auguſtā apnehmahš uſ 26 un 27. Dezemberi ſch. gadā iſrihloht baſaru ſwehtdeenās-ſkohlāš nabadiġakeem behrneem un zitahm lihdsigahm waijadſibahm par labu.

R. Brihneekš.

No Weetalwas. Walſis waldei no brugu-teeſas uſdohtš, walejuš ſunuš apſchaut. Bet nu ſcho uſdewumu iſpildoht walſis waldei ir notikufe nepatiſchana. Starp noſchanteem ſuneem atġadijees ari ſauſnejas muiſchāš ſunš, kaš waleji ſtraidijis awiſcham pa Weetalwas pagahu un kuran walſis walde tadent likuſe baudiht taya paſchāš teeſibas, tā ziteem ſuneem. Bet muiſchāš, ſinamš, tahdāš leetāš nemihlo wiš johloht. To mehš ari pee ſcha ſuna rođſam. ſauſnejas muiſcha ir pret Weetalwas walſis walđi eeſahlufe prozeſh. Wiſi ſinkahrigi, kahdu galu prozeſe nemeš! (B. S.)

No S . . . pagasta. Pee mums lihst leetus tapat tā zi-tur. Uri druwu-mahte rahda pee mums preezigu ſeju uſ ba-gateem raſchojumeem, tā ka daſchš labš krohga papuš ar ze-ribu pilnu wehderu, aiſgrahbtš no wezeem meeſcheem uſ jau-neem wihledamš, war zepuri uſ pakauſcha tureht un iſfaulit: „Lai dſihwo ſaki!“ Uſ jaunu ſneegu dſiud ari medineekus riht-kojamees pret wilkeem, kuzi iſ tuweja R. meſcha muhš ſchad un tad deeſgan mihti apzeemo, daſchu labu aitinu un ainuu iſluhgdamees, zaur to ne wiſai mihtu eeſpaidu pee mums at-ſtahdami.

No Strihweereſcheem. Ja Jums, „ohtrais weeſis,“ pee-nahlahš manu runu uſklaufitees, tad Jums ari peenahlahš to tā dariht, tā Juhs winu ſaprohteet, un ja Juhs uſ manu runu atbildeet, tad pagehru, lai atbilde ir tahda, kaš ar manu runu pilnigi ſafarā ſtahw.

To no Jums tiſ lohti aiſſtahweto konzerti tiſ tabehl eſmu aprakſtijis, lai laſitaji winu eewehrodami iſfargatohs no tah-dahm nekahrtribahm tautigōš iſrihtkojumōš. Juhs turpreti „zeen-weeſi,“ jeb ari „zeen. klaufitajs,“ (no Juſfu atbildeš neſinu,

lâ lai Zuhš nefauzu) wiſas taſs nekahrribas gribeet apſegt. Rihſi ſchim Zuhſu ehrmota zenfchanahs tilai pa datai ween ir peepildijufchſ; tilai zepures ſapleſchjanu gribeet man un maneem beedreem uſteept, lâ paſchi tiſſchâ prahâ to darijuſchi. Sawâ pirmâ rakſtâ Zuhš aiſbildinajat nekahrribas, kuras, lâ no daſchahm nekahrribahm redſams, tiſ zaur kahrribas uſturetaju neſtingribu zehluſchahs, zaur to, ka tur atra-duſchſees meera-trauzetaji aunu drehbës gehrbuſchſees un ka tahdu tur naw truhziš, to peerahdijat ar manu puſzepuri. Tagad atkal taſs dohmas Zuhš prahâ eefchahwuſchahs, mani un manus beedrus par wainigeem notaiſiht. No Zuhſu daudſejadeem ſpreedumeem laut kureſch atſiſs, kam ta waina uſmetama; bet ka Zuhſu dohmas ir aplamas, to Zuhš zaur to peerahdiſchu: Kâ wehlahu dſirdeju, pahrllezinajohs un man paſcham tika ſtaſtihts, tad neween mana un manu beedru zepures pahrgreetas, bet ari wehl douds zitu un paſcha dſeedaſchjanas wadona ari. Waj ſchee ari wiſi taſs no wadiſcha „kerdami“ un newis „nemdami“ pahrrahwa?

Scho nekahrribu Zuhš man wehl atbilbeet, bet kur nu paleel taſs zitas. Rahdahs, ka Zuhš negribeet winas ſapraſt un publejatees aiſmirſt, tadeht, ka nebij eefpehjamſ apſegt. Zuhſu penahkuma labad Zuhš gan ari waijadſeja taſs zitas nekahrribas, kaſ ari manâ runâ atrohдахs, atbilbeht. „Re-wiſai“ iſglihtotu dſeedaſchjanu Zuhš gribeet laiſkam par „wiſai“ iſglihtotu pahriwehriſt zaur to, ka ſahzeet wahrduſ kra-waht. „Weeſus“ Zuhš iſſchliſireet no „klaufitajeem“ un „klaufitajus“ atkal no „weeſeem,“ itin lâ pee weeneem pawifam zitas perſonas peederetu, nela pee ohtreem. Pehz manahm dohmahm „weeſis“ un „klaufitajus“ konzertê paleel weens un tas pats, jo tahds, kaſ naw konzertê „weeſis,“ ari nebuhs winâ „klaufitajus.“ Tadeht ari „uſmanigſ weeſis“ ir tilai tahds, kaſ ir „uſmanigſ klaufitajus,“ un tahdi tilai war ſpreest, waj ziti klaufitaji ir dſeedaſchjanas iſglihtibu jeb dſeedaſchjanas ſkanu eewehrojuſchi.

Weeſis, kam gar wiſu to, kaſ tur notiziš, nekahda daliba un kaſ notikuſchahs nekahrribas redſ no ohtra preekſchâ zelam, lai ziti no tahdahm iſſargatohs, gan tahdu zenfchanohs ne-uſnemſees.

Birmaiſ weeſis.

No Tirſas. Swehtdeen tai 12tâ Auguſtâ tika Tirſas piſ muſichâ notureta laiſziga konzerte. Programs bij bagats ar dſeeſmahm; tika kahdi 20 gabali dſeedati. Dſeeſmas pahriweja wiſwairak iſ „tautas-dſeeſmahm,“ ſtarp kurahm ari kahdi ſweſchi komponiſtu raſchojumi atradahs. Par dſeedaſchjanu runajoht jaſaka: tika gluſchi labi dſeedahs, lâ to publika peerahdija zaur „bravo“ un wehl reiſ ſauſſchjanu. Zh-paſchi jautrais „Migla raſa“ atſtahja leelu labpatilſchjanu; tad atkal, daudſ iſnemoht, kaſ ari dſiwreis tika dſeedati, „Nu ar Deewu, Widſemite“ un Silchera „Ar Deewu, mums nu jaſchliſirahs“ iſdewahs tiſ brangi, ka mehſ preezajamees redſedami, zil tahtu Tirſeneeſchi dſeedaſchjanas mahkſlâ.

Wiſleelako uſſlaweſchjanu nopelna „klaufitais ſoprans,“ kaſ pateeſi tohti ſkaidris, ſkanigſ un jauki ſaſlanedams behdigâs weetâs proht ſirdi aiſkuſtinahſ, turpreti jautrais weetâs wiſ-pahriſu jautribu eeradinahſ. Wiſpahriſu nemoht, — jo nekahdi mahkſleneeki naw gluſchi beſ nekahdahm kluhdahm dſeedajuſchi, tika tohti labi dſeedahs.

Potrimps.

Wehl no Tirſas. Preekſ! katris waſarâ it lihſmi iſ-fanz, apſkatidams, lâ pukſ dahſjôs un plawâs jauki ſeed, lâ wiſa daba pilnâ ſpohſchumâ uſſmaida. It ihpaſchi ſem-

koſpjeem ſchee wahrdi pahri luhpahm pluhſt, kuru lauki it kupaſ un ar bagateem augleem pildijufchſees, tâ ka it ſirſnigu patei-zibu tam miſkam dewejam war nodohſt. **Saku:** ka neween teem preekſ ſirdi miht, kam graudu pilnas wahrpas tibrumâ it lepni lihgojahs, bet ari katram, kaſ nedſ aris, nedſ ſehjis, nedſ ſchkuhnôs ſakrahjis waſara ir preeka un lihſgmibas laiſk.

Zeru, ka „Mahjas weeſa“ laſitaji par kaunu nenems, kad kahdu wahrdu pahri ſchi gada ſemes raſchojumu iſteikſchu. Waru ſajiht, ka waſaras ſehja, lâ meeſchi, auſas, lini zaur zaurim nemoht ir daiti auguſchi, lai gan pawaſarâ dohma-jam, ka rudens nekahdu bagatu rohku neſneegs, jo ſeme ſeh-jas laiſkâ bij ſauſa, tâ ka ſehkla ilgi palika neredſama, bet drihſ leetutiſch pa gaiſu ſahla brauhahſt un pat beeſchi ween ſemiti ſlapinahſ, nu gohds Deewam wiſs atkal it ſpirgti uſ-ſehle. Dſirdeja no daſcha laba, ka rudſu ſeedu laiſkâ atkal tahri eſohſ ſahluſchi rudſus maitahſ, bet wehlah ſchi nelaimē wairs netika juſta. Lai gan rudſi ſchogad ne-eſohſ tiſ bree-duſchi, lâ pagahjuſchôs gadôs, tad tomehr ſawa data buhš. Seenu ſawahla it labu, lai gan deenahm lija, taſſchu bij ari deenas, kaſ lahwa ſchkuhnus peepildiht. Par wiſu zitu runajoht, jaſaka, ka wiſs mums eet labi, dabujam ari kahdu priwat preeku bandiht. Tas bij tai 12tâ labibas mehneſcha deenâ, mums Tirſmaleeſcheem bij „laiſziga konzerte“ Tirſes piſ-muiſchâ.

Sihkſtais.

No Muſſnes. Sche ir ne-ilgi atpakal breeſmu darbs pa-darihts. Kahds wezſ ſaldats, kaſ gauſchi nabadiſgi dſihwoja un tapat ari gahja gehrbees, bijis peegulâ pee ſirgeem, kad diwi wihreeſchi pee ta peegahjuſchi un pehz zela praſtijuſchi; pehz tam tee aiſgahjuſchi. Saldats ir dewees uſ mahju, uſ brohkaſtu un pehz atkal atpakal nahziš, nelo kauna nedohma-dams nemaſ nebrihnejees, kad tee paſchi atkal iſ kruhmeeu iſlihduſchi un pehz tureeni zela praſtijuſchi. Sahluſchi aiſ-pihpeht un garaki runahſ, kad peepſchi — ſaldatam tiſ ſaſſch un dſeltans gar azim — tas juht, ka tam ſpehli ſuhd un kriht pee ſemes. Drufku pee ſamanas buhdams, tas ir dſir-dejis, ka weens uſ ohtra ir teizis: „Geſim, nu ir pagalam!“ pee kam ari uſwahrdu teizis, dohmamams, ka ſaldats pateeſi ir beigtſ. Pehz ſcha uſwahda ir ſahluſchi mekſeht un peh-das dſiht, bet Deewſ ſin, waj iſdohſees nedarbneekus rohka dabuht.

Sichjanas zehlonſ ir laiſkam tas bijis, ka minctam ſalda-tam ir pahri par 100 rubl. bijis, kureſ tas mehdišs weenu-mehr pee ſewis neſahſ. Tad gan ari flepkawas buhš paſih-ſtami bijuſchi. Saldats ir ſchim brihſcham wehl pee dſihwi-bas.

Str. Jahnis.

No Eleijas. Swehtdeen tai 5tâ Auguſtâ, pehz puſdeenas iſrihloja tureenas komiteja, ſaſtahwoſcha iſ pagafia waldbibas lohjekteem, ſatuma-preekus zeen. graſa lunga parkâ (meſcha-dahſâ). Deena bija jauka un weeſu bija laba data. Kâ dſirdams, tad eenehmumam raſees labi atlikums — laut gan iſdewums ſneediſahs pee pahri ſintis rublu. Mitums nolentſ jaun-eetaiſamai pagafu grahmatu krahtuwei par labu. Wee-fuſ jautrinaja Raſdina lunga dſeedataju-koſtra kreemahs dſeeſ-mas un ſaldatu tauru-muſika. Krehſlo wakaru un patumſcha nakti gaiſmoja lampu ugumofchana un mirdſofchahs ſwaigſnes. Lampas bija wiſapſahrt plazim labi pilnâ mehri iſlahrtas. Mahkſliga ugumofchana dewa weeſeem deefgan preeka.

(L. A.)

No Igaunu ſemek. Jauna Igaunu awiſe „Tartu Geſti

Seitung," redaktors A. Aints, ir nu reis isnahtufe. Awisei ir leels formatš (tik leela, kà Peterburgas awise „Herold") un turpmal ta isnahtšchoht diwi reisas nedelà. Bes politikas sinahm awise ari nesihš rakšius pahr lauku- un lohpu-lohpšchanu, bet it ihpašchi issklaidroschanas pahr prowinzes likumeem, un wisadà sinà buht par ihstu padohma deweju Igaunu tautai. Wisu pirmš awise ir nehmušehš apšpreešt muhsu teefas un pagehr šhini sinà reformas jeb pahrgrohsibas semneekeem par labu. Sawòs pirmòs pahrspreedumòs ta pee-kriht dohmahm, ka meera teefas drihsà laikà eewedamas.

No Peterburgas. Tai 24tā Augustā bija uhdens deesgan augstu uspluhdis, tà ka dascheem Peterburgas eedšihwotajem deesgan baitu un ruhpu bija. Peterburgas Heroldš pasneeds plaščatlas sinas. Winšch rakšta, kà uhdens uspluhšdams daschās pilsehtas dalās eespedees pagraba- dšihwolkòs, tà ka laudim bija is tureenās jaglahbjahš us trepehm un augstlās tahšchās. Pa uhdens-pluhdu laiku ari bija stipra wehtra, kas ari deesgan fahdes nodarijufe. Zilweku dšihwibas, lai gan daschas bija breefmās, gohds Deewam naw neweenam pohstā ghajufchās.

No Pintschewas (Kelzes gubernā). Metahlu no Pintschewas Skalkas zeemā nesen notikufe breefmiga fleplawiba. Kà „Golofam" rakšta, tad 64 gadus wezais semneeks Wosnaks pahrmeta fawam dehlam, ka tas deesgan negawoht. Wina wedekla fawu wihru aistahweja afeem wahrdeem. Par to sadufmojees wezais Wosnaks winai ar rohku eesita. To redsedams, wina dehlš fatwer zirwi un fahl ar to fawam tehnam par galwu fist. Wedekla nu nehmahš wihra-tehwu aistahweht, bet winas wihrs tai ar weenu zirteenu nozirta rohku. Behz tam laundaris aishbegga. Waj eewainotee iswefelofees, pahr to jafchaubahš.

No Rijewas. Preešch kahdeem gabeem, tà rakšta Maslawas awise, nahza Rijewā kahds 19 gadus wezs jaunellis, wahrdā Nikolais Gorinewilšchš, tà nosaukto nihilistu dumpineeku fabeedribā, bet kuru zenteeni winam drihs til reebigi palika, ka winšch no schihs fabeedribas atlahpahš. Kad nu wina beedri bijahš, ka winšch tohs nepahrdohdoht, tad tika nospreeštš, ka winšch nonahwejams. No nahwes-breefmahm bihdamees winšch aishbegga us Odefu; bet ari schē winam nihilisti dšina pehdas. Us kahdas atstahtas weetas, kur winšch bija aishwilahts, winam usbruka wairak zilweku un winu nahwigi eewainoja. Winšch palika bes famanas us semes gukoht. Nosedsneeki, kas winu laikam tureja par nomiruschu, winam aplehja ghimi ar sehweles-šlahbi, lai winu newaretu pasiht. Tahdā breefmigā buhšchanā winšch palika lihds ohtram rihštam gukoht, kad winu zilweki atrada un us flimmizu aishnafa. Schē winšch tika tiktahlu isahstehts, ka winu wareja us Peterburgu aishfuhtih, kur ari ismellešchana pret nihilistu rihšofchanahm fahkufehš. Winšch pamastinam atwefelofejahš, bet wina laba rohla un laba kahja ir pamiruschās un wina ghimis breefmigi isfkatahs. Ohdoscha sehweles-šlahbe winam wisu mihktu meesu no ghimja nopluzinajufe; deguns, ausis un mati pamifam no-ehsti, azis pilnigi istezejufchās. Winšch isfkatahs kà dšihwa mironu galwa! Kà wina meefas, tà ari wina dwehfele bija maitata. Winšch newareja nelahdu apmeerinašchanu tijibā atrast, tà ka winu issfamifeschchanahš fagrahba. Winšch gribeja patš few galu padariht, lai reis wina behdas beigtohs. Tà winu atrada kahds augsti zeenijams wihrs, B—w lungs, kas no ihstas zilweku mihlestibas

pastubinahts, apmekle zeetumneekus un flimneekus, lai wineem waretu ar wahrdeem un darbeem palihdscht. Schis isnehma is flimmizes nelaimigo jaunelli, lika winu ruhpiji lohpt un raudsija ar lehneem wahrdeem apmeerinaht; drihs ari nelaimiga jaunella sirds fahla tijibas apmeerinašchanu fajust. Tagad winšch, prohti nelaimigais jaunellis, atrohдах kahdā attahltā muishā, kas grasam B—i peeder. Balta zepure pahrklahj nelaimigam jaunellim galwu un ghimi, ar kreifas rohkas pirksteem winšch lasa aklu fauschu bibbelē un panef fawu grehtu likteni ar křistigu padewibu un lehnprahhibu.

No Rowas-Bajasetes (Eriwanes gubernā). Awise „Kas-kas" pastahsta schahdu notikumū. Pilssehtas tuwumā dšihwoja kahdā buhdinā mahte ar faweem trijeem dehleem. Scho gada eefahkumā wezakais dehlš apprezejahš un palika ar fawu jauno feewu turpat pee mahtes. Drihs starp wihra-mahiti un wedeklu iszehlahš strihdini, kas ar to beidsahš, ka wedekla dabuja fiteenus. No tahš reisas pahridarišchana pret wedeklu nebeidsahš; nepagahja neweena deena, kur ta nedabuja waj nu fiteenus, waj ari zitu kahdu netaisnibu baudih. Tai 26. Julijā wezene iseedama eeslehšja wedeklu istabā. Issfamifehš wedekla, us fawas wihra-mahtes labofchanu nezeredama, apnehmahš few galu padariht. To wina schahdā breefmigā wihšē isdarija: Wina panehma lampu, islehja is tahš petroleumu us fawahm drehbehm un peelika pate few uguni. Wihra mahte pahrnahtufe atrada gan wedeklu pee dšihwibas, bet tà apdegufchu, ka wina pehz ihfa laika, breefmigas mohkas zeedama, nomira.

No Kasanes. „Hobocti" sino par schahdu notikumū Kasanes pilsehtā: Nesen pa nakti us Nikolajas plazi buhdamā swehrnizā is buhrina islausahš lauwa, usbruka kahdam garam braufdamam fuhrmana sirgam un pagasa to gar semi. Fuhrmanim un kahdai dahmai, kas ratòs bija eekschā sehdejufe, isdewahš no lauwas isbehgt, kamehr tas sirgu plohsija. Swehrnizas jeb menascherijas ihpašchneeks, kahdeem swehru-lohpejeem palihdscht, isnafa leclu buhrinu (krahlinu) un nolika to lauwan preešchā. Lauwa ari drihs eelihda eekschā, bet kad durwitas gribeja aishlaist, tad lauwa to pamantija un drihs islihda ahrā, no dufmahm kahdus buhrina stabus faleedams. Lauwa, swabads atkal tijis, dewahš pa celu us preešchu; bet eekam kahdam buhtu dabujis usbrukt, tika atkal jo stipraks buhrinšch nolikts, kas ar tihklu bija apwikts. Atkal lauwa eegahja buhrinā, bet schoreis tika laimigi fawan-gohšs un us swehrnizu atpakal wests. Par sirgu, kas fuhrmanim no lauwas tika faplehšts, swehrnizas ihpašchneeks dabuja 80 rubtu aishmaksah.

No Ischenstochowas. „Golofs" pasneeds schahdu sinu: Germann Alderkholda lungs is Salkscheem, kahds milionars, bija Ischenstochowā fahzis leclu fabriki buhweht. Nesen winšch atkal no ahrsemes bija atbrauzis; tuhda winšch dewahš us buhwes-weetu, lai waretu apskatitees, zil tahlu jaw buhweschanas-darbi us preešchu ghajufchi. Par nelaimi tai paschā brihdi, kad Alderkholda lungs atradahš us buhwes-weetu, no augšchās stalaschahm nokrita almens un nokřisdams uskrita Alderkholda lungam us galwas, tà ka winšch us weetas bija noht. Ohtrā deenā lihšis tika us Salkscheem aishfuhtih, lai waretu to fawā dšimtenē paglabah. Ari nelaimes almens tika lihdsā fuhtihš. Scho almeni uslikšchoht us Alderkholda lunga kapu par peeminas sismi. Zaur nelaimigo atgadijumu

prasts afmens paleel leelam naudas-kungam, milionaram, par peeminas-sihmi us kapa.

No Radswilowas. Kahds sweschs schihds apmetahs weefnizâ, kuzai ari bija schihds par fainneeku. Sweschais schihds publejahs issinaht, kâ weefnizâs fainneeks un fainneeze fawâ starpâ dsihwojoht. Drihs tas ari bija dabujis sinaht, ka tee nedsihwo wis it labâ fatizibâ, un peedahwajahs feewai par tahdu gudrineeku, kas prohtohht ihfâ laikâ isdshifuscho wihra mihlestibu uspuhst atkal pilnâs leefmâs. Preeksch tam winam wajagohht tilai feewas ohrinas (ausu-karus) un kahdus fudr. rubtus. Schahs leetas winsch aiskahrschoht ar fawu fpeh-zigo burwja sili un tad eeflehgschoht ihpashâ kuwertâ. Schis kuwerts esohht feewai ja-eeschuij bes wakâ taifschanas spilwenâ un kad wina buhschoht us to kahdu nedetu gulejuse, tad ari wihra mihlestiba buhschoht atkal mohdusehs. Mahnu tiziga feewa eedewa sweschineekam pagehretahs leetas un eeschuwa tad kuwertu bes wakâ taifschanas spilwenâ. Kad wina kahdas peezas naktis bij us to gulejuse un wihrs nerahdijahs nema wehl peemihligaks, tad wina fawu noslehpuwu isteiza kahdai draudsenei. Schi dohmaja, ka tur buhschoht kahda wiltiba notikuse, un usklubinaja, lai jel apluhkojoht, kas eeschuhstâ kuwertâ atrohnahs. Tas notika — un rau! ohrinas bija pahrwahrtuschahs par glahschu gabaleem un fudraba rbl. par 5 kapeiku gabaleem. Nu melleja palihgu pee polizijas un tai isdewahs blehdi fanemt, kad winsch bahnu si bija biteti panehmis preeksch aiskraufschanas prohjam. Ismellejoht dabuja sinaht, ka tas bija jaw wairak weetâs isdarijis daschadas wiltibas.

Ahrjemes sinas.

No Franzijas. Pehz beidsama Bruhschu-Frantzschu kara, kad republikas waldbiba nebija wehl Franzija pilnigi nodibinajusehs, bija Parihse dumpis. Tee, kas pee dumpja peedali-jahs, mehdsâ nosaukt par komunisteem. Daschi, ihpashchi prasti saldati bija pee dumpja dalibu nehmschi, ihsti nesinadami, ka wini pret waldbichanas likumeem strahda. Kad republikas waldbiba bija nodibinajusehs un komunistu dumpis bija apspeests, tad dauds komunisti tika pehz likumeem apstrahpeti, no kureem ziti tika aissuhstiti is Franzijas us Kaledoniju Deenwidus Amerikâ, kur Franzijai ir pawalste un kur wina mehds fawus politikas noscedsniekus aissuhstitht. Wehlat tika stary komunisteem daschi apscheloti, kas bija israhdijuschees waj nu wisai par newainigeem jeb waj par druszin wainigeem. Schinis deenas atnahza no Kaledonijas us Parihsi kahdi 370 komunisti, kas bija apscheloti. Bahr scho apscheloto komunistu atnahkschannu us Parihsi teek tâ rakstihst:

Ba leelakai datai apscheloteem komunisteem, kas us Parihsi atnahza, tilai weena leeta stahweja prahtâ, prohti ta, ka wini waretu fawejus atrast, ko wini wairak nefa 8 gadus nebija redsejuschchi. Gandrihs wisi bija tahdâ uswalkâ gehrbuschees, kahdu wini mehdsâ walkahht Jaun-Kaledonija, prohti pelehku mehteli un bifses un pelehku platmali. Bes tam bija katram paleela kulite lihdsâ, kur tas tureja fawas nepeezeschamas leetas. Ba leelakai datai wini isflattijahs nobehdajuschees un noleesfejuschchi. Daschi bija funus, weens bija laki lihds attwedis, ko winsch us muguras nefa. Bahnu si, kur wini bija atnahkschi, bija sapulzejuschees awischi sinotaji, palihdsibas komitejas lohzecki un ziti kahdi zilweki, pawisam kahdi simts zilweki. No palihdsibas komitejas bija tilai diwi lohzecki at-

nahkschi, kas apscheloteem komunisteem naudu isdalija. Komiteja bija us kahdeem 80 rehkinajuse, bet bija atnahkschi 368, tâ ka bija par mas naudas preeksch isdalichanas un til dabuja pa trihs frankteem (pehz muhsu naudas 75 kap.). Sirdi aisgrahbjoht bija redseht, ka wini apfweizinajahs ar fawahm feewahm, behrneem un mahstehm. Kad es, tâ faka kahds awischi sinotajs, isgahju us bahnuscha platfcha widu, tad peenahza pee manis kahda weza mahmina un raudadama prafija, kâ lai winâ kauschu pulkâ wina eeraugohht fawu dehlu. Es winu nowedu pee durwim, gribedams winu tur nostahdihht, lai wina stary iseedameem zilwekeem waretu ahtraki fawu dehlu eeraudsiht, kad tai paschâ brihdi peenahza kahds 35 gadus wezs zilweks. Tas bija winas dehls, bet wina to wairs nepasina, laikam tas bija pahrgrohsjees. Bet dehls us reis eeraudsiha fawu mahsti un tohs wahrdus: „mahte! mihka mahte!“ isfaukdams tai ap kaku apkehraks. Mahte stipri raudaja, ka winas dehls bija nowezis. Ohtrâ bahnuscha pusê atkal zitada faredschanahs notika. Tur bija nostahjusehs kahda smuka, wehl deefgan jauna feewina, wina gaidija us pahrnahkschu wihru. Kad wihru beidschoht bija sagaidijuse, tad wina tam apkehraks ap kaku un to wairak reisas firsnigi nobuttschoja. Kad wina bija deefgan nobuttschojuse, tad wina atraisija kahdu pazinu, kas winai bija paduse, un isnehma is ta wirschwahrlus; tad norahwa wihram pelehko mehteli un uswilka winam wirschwahrlus, jo wina negribeja zeest, ka wihrs tai pelehkâ strahpes uswalkâ pahrnahkoht fawâ wezâ mahjâ. Tee apschelotee komunisti (es ar daubseem runaju) rahdijahs wisi buht meerigi laudis. Wini isstahstija no tahs grubtahs dsihwes, ko wini eefahkumâ Jaun-Kaledonija weduschchi; bet wehlat, kad ar tureenâs buhschanahm apraduschchi, dsihwe bijuse puslihds labi panesama. Ba leelakai datai wisi bija prasti saldati, kas dohmaja preeksch walsts un tehwijas zihnotees, pee komunisteem peestahdamees, bet tilai no kahdeem gohdkahrigem wadoneem tika isleetohhti preeksch pretlikumigeem dabbeem. Bet atradahs ari dauds zitu apschelotu komunistu (pawisam kahdi 150), kas pa teem 8 gadeem bija pawisam peemirhti, daschi pat no fawahm feewahm peemirhti, kuzas pa to laiku bija zitus wihrus apnehmschas. Tahdi aismirhti nabadstini, druszin bahnu si atspirdsinajuschees, ar faweem 3 frankteem, ko palihdsibas komiteja wineem bija dahwinajuse, dewahs pasaulê.

No Afganistanes. Nesen wehl Anglu awise sinoja, ka neween pilnigs meers noslehgts, bet ari Afganu tautas un ziltis pilnigi apmeerinajotees; turklahht ari Afganu emirs jeb waldbneeks tahdâ kahrtiba wisu eegrohsjijis, ka nelahdi nemeeri newarohht isjeltees, un ja kahdi ari kur iszeltohs, tad winsch tohs azumirkli apspeestu. Tahdas sinas lasohht bija jadohma, ka Afganistanê pilnigâ meera dsihwo un turymak dsihwohs ar Angliju, bet tagad tas israhdahs zitadi. Nupat kâ atnahza pa telegrafu sina, ka Anglu suhtneeziba Afganistanê tikuse kibelela, prohti Afganu kara-pulki suhtneezibai usbrukuschchi un lai gan emirs gribejis suhtneezibu aistahweht, tad tomehr winam tas naw isdeweess. — Tê nu redsam, zil labi ir Afganistanê apmeerinata un kahdu draudsihu prahtu wina tura pret Angliju. War lehiti notikt, ka atkal no jauna isjelahs Angkeem karsch Afganistanê.

No Amerikas. Bahr dseltaino drudsi Mamfâ runajohht jafaka, ka tahs zeribas naw peepildijuschahs, ka druzis schini gadâ til stipri ne-isjeltees un tilai weetahm iszehlees; bet tur-

preti schini gada drudsis wehl jo stiprati plohsfahs. Pat stary negereem tagad drudsis stipri isplahitjees. Efoht lohti behdiga buhschana tanis apgabalds, fur drudsis plohsfoetes.

Kas ir Dabas pamati.

(Statees Nr. 34. Beigums.)

Ta nu redsam, ka tam skaitlim „ischetri“ bijis saws swars. Waj ihpaschi tapehz wejee gudrineeki peenehmuschi, ka dabai ischetri pamati, jeb zitas eewehroschanas deht, tas nu gluschi weenalga; mums peetis pahrspreeschocht, waj seme un uhdens, gaisis un uguns ir pateest dabas pamati jeb elementi.

Uf scho jautajumu mums atbilde jamekle pee kihmijas. Schē newaram plaschi jo plaschi isstahsticht, so wisu kihmija pastrahda, kahdi labumi no winas atlezahs, schē til dauds peeshmestim, kas us dabas pamateem jeb elementeem schmejahs.

Kihmija ir ta sinatniba jeb siniba, kas ismetle, is kahdahm pamatu buhtehm jeb elementeem dabas leetas falittas, raditas jeb zehlschahs, kahda mehra un skaitli schee elementi zits ar zitu sawenojahs, u. t. pr.

Lihds schim kihmijas prateji pehtidami atraduschi, ka esocht wairaf neta 60 elementi, un no tam redsams, ka wejee gudrineeki alojuschees, dohmadami, ka tilai ischetri elementi. Par prohwi: seme naw weens elements, bet ir saweenota no dauds elementeem; un ja semi nemam tahda sind, ka seme nosihme muhsu semes-lohdi, tad semē atrohdahts wist elementi.

Uhdens naw weens elements, bet ir saweenojams no divi elementeem: stahbekta un uhdens buhtes.

Gaisis ari newaid weens elements, bet gaisa atrohnahts daschadi elementi: stahbellis, stahpellis, ohgles-buhte u. t. pr.

Uguns naw pawisam elements, uguns ir tilai parahdijums no degschanas un degschana notekahs, fur stahbellis ar laut kahdu buht sawenojahs. Sadschwē mehs gan nefauzam wisu par degschanu, fur stahbellis sawenojahs ar zitu buhti, par prohwi, kad dseljis ruhjis, bet celsch kihmijas to ta nofauz.

Sa ihsumā fakeram, tad mums jafaka, ka pehz tagadejeem dabas pratejeem jastaita wairaf neta 60 elementus un ka seme, uhdens, gaisis un uguns newaid elementi; un ja schahdus elementus eeraugam par dabas pamateem, tad nu sinam, zil pamatu dabai.

Uf sawu jautajumu atbildi dewuschi, waretum sawu rakstu beigt, bet mums wehl kahds wahrds jafaka wejeem gudrineeseem un prahntineeseem par aistahweschanu.

Sinams, mehs waretum winus issmeet, ka tee til aplami bijuschi, semi, uhdeni, gaisu un uguni par elementeem turedami; bet jauneem nepeeklahjabs wezns issmeet, kad ari tee to negudru buhtu pastrahdajusch; tapehz ari wezohs prahntneetus ne-issmeestim. Wineen, kihmiju nemahlscheem, schā wareja misetees.

Bet ja scho leetu dsitaki keram, tad naw wis til aplami: jo uguns ir saweenota ar siltumu un gaismu un bes siltuma un gaismas netas newar nedf augt nedf plaukt. Tapat bes uhdena un gaisa neweena dschwiba newar dschwocht. Waj nu wejeem prahntineeseem, lam kihmija nebija sinama, nebija taisniba, uguni, uhdeni, gaismu par dabas pamateem eeraugocht?

Ari semi wint par dabas pamatu atsinusch, un mums Latweescheem schis pamats nebuhtu atmetams. Mums jaruhpejahs, japuhlejahs, lai dabutum semi, lai palittum gruntineeft.

Latweeschu meiteeschu skohlo.

Ka isgabjuscha numura ihsumā sinojam, tad Rigas Latweeschu labdarischanas beedriba tai 26ta Augustā swineja spahru-swehtus sawam jaun-buhwejamam meiteeschu skohlas namam. Uf spahru-swehtneem bija atmahjis labs pulzinsch beedru un zitu skohlas draugu. Wisupirms weest sapulzejahs apatschās tohichā deht grunts-almena eemuhreschanas, pee kahda dseesma tita nodseedata. Pehz dseesmas nodseedaschanas labdarischanas beedribas preeschneezes weetneets, K. Kalnina lungs, garakā runā isstaidroja nodohmatahs skohlas waijadisbu, preefsch Latweeschu tautas. Wina, ihsumā fanemta, bija schahda.

Beeniga sapulze! Nupat nodseedata dseesma „tautas dehli“

teef usajzinoti tehwiiju mihleht, spehtus saweenocht un tautu sargabt un aistahweht. Bet tehwijas un tautas labklahschanahs atkarahs netikai no „tautus dehli“ fargafchanas un aistahweschanas, bet tapat un warhuht wehl wairaf no tautas meitu un mahschu ruhpijas strahdaschanas un gahdaschanas. Tautu wehsture mums to skaidri peerahda. Tautas ar attihstahm un tihlahm seewahm un kreetnahm mahtehm aug un seeb, turpreti tautas ar ne-attihstahm un netiklahm seewahm un mahtehm wahrgst un isnihtst. Peemehra labad lai usrahdahm us austruma tautu dschwī. Seeweetes ir wihra kalpones un pa datai wihreeschu manta, ar kuru war isturetees pehz patiltschanas. Lai gan te seewu netikka dschwē ir apdraudeta ar tahm wifuzetatahm strahpehm, tad tatschu seeweeschu ne-ustiziba pret wihreescheem reti fur ir eeweefufehs til dsili familiju dschwē, ka ihpaschi pee daschahm austrumu tautahm par peemehru Turku seme. Schi netikliba atfal fokrent un fagrausch atfal paschu walsis labklahschanahs un walsis patlahwibu. Dearni te isaug bes ihstahm mahtehm, behrnu audsetajahm un lohlotajahm. Un kas ir behrna dschwē bes ihstas mahtes mihlestibas. Kas spehj behrna siedi ta lohziht un behrnu us kreetneem zeeem ta wadiht, ta mahte ar sawu laipnibu, pazeetibu un ne-issakami dsiki sajustu mihlestibu! Waj naw daudstahrt peeddschwōhts, ka mahte ar sawu mihsti-lehnu prahntu eespehj daudstahrt weeglakt waldiht un no nepaklawstibas un stuhrgalwibas atureht, neta tehws un skohlotahs ar leelato stingribu un bahrdsibu? Pehz dabas un zilwetu skumeem tas ta ir nolemts, ka tehwm buhs karoht us ahreeni un apfargahst sawejus no wifahm breefmahm un autahm, kas wineem draud no ahreenes, turpreti mahtes usdewums, ir gabdacht par familijas eeschwīgahs dschwēs spohdribu un glihtibu, par masino andseschanu un isglihtibu. Kas nesin, ka eespaldi, kuras behrns fanem pirmōs dschwības gadōs, kad winsch wehl pilnigi atrohdahts mahtes audseschanā un glahbschana paleef ne-isdhejschami us wisu muhschu? Kas nesin, ka kreetneem un saweneem wihreem ir daudstahrt bijuschas isglihtotas un attihstihstas mahtes?

Tatschu mahtes ir netikai tautas labakahs audsinatajas, bet ari walodas labakahs lohpejas un fargatojas. Pirmahs skanahs behrns dsird no mahtes. Mahte, behrnu schuhpohdama, eemidfina wina ar tautas-dseefmahm, kuras masinam zaur to no pirmajeem behrna gadeem paleef mihlas un dahrgas! Waloda, kura behrns mahjabs pirmas skanahs standinah, pakal runahst ir wina mahtes waloda, kura zilwefam arween paleef mihka, dahrga. Pateest, tilai rets zilwefs atradisees, kas scho walodu wehlaki buhs aismirjis un wina nezeenihs. Un kas scho walodu nezeeni un winai kaunahs, tas nezeeni un kaunahs ari sawu wezaku un saw was tautas. Tee ir satruhdejusch un sakaltusch sari, kas no saka lohka nolauschami un noht atmetami. Kamehr tautai ir kreetnas mahtes, tahdu nederigu sawu pat tanis grubtatajōs apstahkōs buhs wifai mas, un tauta sawā pastahweschanā nebuhs trauzeta. Pawisam zitadi tas issfatisees, kad mahtes paschas nezeenihs sawas tautas walodu un winas tikumus. Tad ari masinee lihds ar mahtes kruhti ne-eeschwīhs wis schihs walodas zeenischanu un sawas tautas gohda fargafschanu, bet turprelim jaw no paschas masotnes paliks sawai tautai sweschineeft. Tee pee-augusch nebuht wairs sawu tautas gohdu ne-aistahwehs, sawu mahtes walodu nelohps un nefargahs. Un ta kas dschwē Deewam schehl ir daschreis pee muhsu Latweeschu tautas, ihpaschi schē Rigā. Ko palihds wist tehwa sweedri uu publiku, tantu us anglatas pakahpenes pazelt, mahtes walodu lohpt un isglihttoht, kad schi waloda wina pascha behrneem ir swescha un nesa-prohtama, kad muhsu paschu seewas un behrnu mahtes, behrnus solohocht, ari winōs nedsemde mihlestibu uu zeenibu us scho wina sentehwu walodu, us scho kattras tautas widadhrgato manta?! Wisweeglakais zelsch tautu isnihzinaht ir, atnemi wimai sawu walodu, un wisfelmigaki to war isdariht paschas mahtes, sawus lohlojumus tautas walodā un tautas garā ne-audsinahocht. Klug, no kuras puses ari muhsu tautai draud wisleelatahs breefmas.

Scho labi eewehroht, Rigas Latw. labdarischanas beedriba jaw sen bija nodohmajuse, zelt skohlu preefsch Latw. meitenehm bet daschadi schkehrsti un sawekli to no tam arween attureja,

kamehr tagad tatschu schis mehretis sawai peepildischanai tumo-
jabs. Mehs schodesen jaw swinam scha skohlas nama spabru-
swehtkus un zeram jaw nahloscha gadā ar Deewa palihgu skohlu
atiwehrt. Skohlas programs teel nupat isstrahdabts un tiks drih-
sumā waldbat deht apstiprinaschanas preefschā stahdihts.

Zeenijami swehtku dalibneeti! Pirmais skohlas nams preefsch
Latweeschu meitenehm Rigā buhs drihs gotawis un Rigas Latw.
labdarischanas beedriba zer drihsā laikā atkapt pirmo Latweeschu
meitenu skohlu Rigā. Kā ar scho skohlu weiftees, to mehs newa-
ram nofaziht, to parahdihs nahtotne. Bet issazidams Rigas L.
labdarischanas beedribas wahrda zitahm Rigas Latweeschu bee-
dribahm, wiseem scha nama buhwetajeem un gahdneeteem, zeeni-
teem Latweeschu laikraltu redaktoreem un ziteem zeenijameem
weeseem pateizibu par laipnu peedalischanohs pee scheem spabru-
swehtkeem, es newaru aistahst nepeeminejis, ka Rigas Latweeschu
labdarischanas beedriba scho pirmo Latweeschu meitenu skohlu
leelajā Rigā zet tanī zeribā, ka winā pateest tiks isaudsinatas
freetnas Latwju meitas un ihstas Latwju tautas mahtes, kas
par to gahdabs, ka muhsu pehznahtameem muhsu sentfchu wa-
loda buhtu pateest ka wisdahrgaka rohta! Schis nams ar ne-
wisai leelu kapitalu teel zelts tai zeribā, ka latru reis, kad schai
skohlai draudehs trubsums un zitabi grehtumi, wina atradihs
sargaschanu un palihdsibu pee Rigas Latweescheem, Rigas pils-
sehtas waldes un ihpaschi pee schejeenes Latweeschu beedribahm!
Kai Deews dohd, ka schi nakama Latweeschu meitenu skohlu ne-
justohs wis kā pastarite staltajā Rigā, bet labi sargata un ap-
gahdata, un palistu stalta un dischana tautas meita un pateest
muhsu pehznahtameem atnestu to swehtibu, to winas dibinataji
no winas gaida!

Sibfi notifikumi is Rigas.

Lai nakti no 26ta us 27to Augustu ir issagtas is Zietemana
ahbu fabrika daschadas ahdas, 350 rbf. wehrtibā. Polizeja sag-
keem isen pehdas.

Swehtdeenas nakti iszehlahs leelā Maskawas eelā № 139
Jermolaja Iwanowa schukhni uguns; schukhni atradabs trihs
sirgi un daschadas prezes, kas tirgotajam Friedmanim peedereja.
Leefmas aishnehma ahtra brihdi diwas turwumā buhdamas ehlas
un pahrgahja pehz tam us eelas malas buhdamo diwtahschigo
dshwojamo ehfu. Pee leela wehja bija jaw redsams, ka uguns
tahiat isplahstisees, un rittigi, dischlera Mitawsta diwtahschu nams
un ischeiras masakas dshwojamas ehlas, brahtu Isakowfewu
muhra pirts ar wisahm peebuhwehm un tirgotaja Plawneeka sehta
palita ugunim par laupijumu. Uguni tikai ap pullsten 7 rihta
wareja sawaldsinahst. Tikai Mitawsta diwtahschigo namu un pirti
pa dakai apdschfa, zitas ehlas nodoga lihds pat pamatam. Ari
Friedmana trihs sirgi sadega. Ehlas bija wisas apdrohschinatas
un prohti Iwanowa ehlas par 9000, Mitawsta par 10,800 un
Isakowfewa par 44,000 rubtu. Stahdes leelums wehl naw finams,
tapat ari, us lahdu wisfi uguns iszehlufeshs.

Tirgus finans.

Nedelas eesahumā bija jautas, fistas deenas, us nedelas beigahm wehsas.
Labis pahrohschonā un pietshana naw nelahdas pahrgrohschanas bijuschas.
Nubseem zena beishamā laikā naw grohsjuschs. Par Dreles ausahm maktaja
80 sap. par pudu.

A t b i l d e.

I. Str. „Musins“ ir rittigi muhsu rohtās nahjis. Sawā laikā tiks is-
lestahis. Redakt.

K a s a k s.

(Arcewu teila.)

Kahds kasaks lahdu duhschigu kara-darbu deht tifa no kara-
lunga ar bagatahm dahwanahm atlais us mahjahm. Ar pree-
sigu prahtu us sawa behra sehdedams un ar spohscheem dahl-
dereem lule, winsch jahja us to pusi, tur zereja sawas mahjas
esom. Kahdu gabalu jahjis, tas no tahleenes eeraudsiha lahdu
leelu mahju, to tublin par krohgu pasina, tad eespeeda peeschus
behra fahnds, tā ka tas bes lahdas leelas apdohmashanas pil-
nas sehlfchds fahla skreet un ahtraki ne-apstahijabs, kamehr
krohga preefschā to ar waru aptureja. Tad behro siwelā eemehts
un ausas tam file eebehris winsch eegahja krohgā, un tur ee-

fahla pa saldatsti dshwoht un ahtraki meerā nelifahs, kamehr
pehdigo dahleri krohdsineekam us galdu bij usweedis. Tad
skreipafodams no krohga isgahja, behro usmellejis sehdbahs tam
mugurā. Behrais gahja bes waldischanas, tur pats gribeja; jo
wina lungs tam zelu nemas nerahdija, pa turu tam bij ja-eet.

Kasaks jahja un jahja, pats nesnadams un ne-eewehrodams,
us tureen, pehdigi tam usnahja meegs; par laimi winsch eerau-
dsija zetmalā seena laudsi, tad kehra behro pee eemaulteem un
peegreesa pee tahs, to peesehja pee lahda kruhma, pats usrahpahs
us seena skaudsi un nolifahs guleht. Kad pehz patifshanas bij
isgulejees, tad noschuhja no laudses, lahpa us behro un jahja
prohjam splaudidamees un behdadamees, ka til atkal nahstu us
rittiga zeka.

Kahdu masu gabalinu jahjis, winsch atskatahs un eerauga,
ka seena laudse. us turas tas bij gulejis, dega ar leelahm lees-
mahm. Kasaks pats pee sewis brihnijahs, dohmadams, kas gan
to warejis aishedsinaht? Winsch tur neredseja neweena zilwela
nedf lohpa, un winsch pats us tahs guledams nebij pihpi sme-
kejis, no kam waretu dohmaht, ka ta buhtu aishdegufeshs. Tas
jahja atpakaf, to brihnumu apluhsoht; til ko winsch pee tahs
degdamas laudses peejahja, tad tai paschā azumirklī no begoscha
seena islihda leela tschuhfka un aptinahs ap wina lastu, draude-
dama, ka to us reis nonahwefchoht, ja tai ko kauna darifchoht,
bet lai to aishnesoht us winas mahju, tad schi pate no wina bes
lahda kaunuma atstahschohht. Kasakam bij jaskausa sawam nah-
wigam eenaidneekam bes pretoshanahs. Tad jahja bes lahdas
atpuhtas deenu un nakti, kamehr pehdigi treschā deenā winsch
peejahja pee lahdas leelas piles, turai par brihnumu nebij ne
durwju nedf lohgu. Tad tschuhfka raifshahs no kalla wakā un
par kasaka lahjahm semē noschuhfse, eelihda lahda masā alinā.
Eilihds ta bij eelihduse, tad radabs pilei lohgi un durwis un
no piles sehstas fauja lahda balfs: „Kasaks labs zilwels, nahz
eeshchā!“ Kasaks bes lahdas ilgas apdohmashanahs eegahja piles
sehstā un stahijabs pehz lahda zilwela, kas to saganiditu, bet ne-
weena neredsedams, winsch sirgu eeweda stali un pee tuffshas
files peesehja, tad nelo nebauidamees gahja pili eeshchā, bet ari
tur bija wisf tuffshs un klufs. Tas gahja no weena lambara
eeshch ohtra, bet neweenu dshwu buhschanu ne-atraba; lai gan
istabas bija bagatigi isgresnotas ar wisadeem dahrgeem mehbe-
teem. Pehdigi winsch drusku sabaidijees, ka sirgu nenofagtu,
gahja to apraudsiht. Bet al kawu brihnumu! sirgam ir seens
un ausas preefschā litis un tas ehd to nagi nes. Tē waijaga
bubi lahdam zilwelam, tas dohmaja pee sewis, tadeht gahja pa
ohtru reisi pili eeshchā to kreetnaki apluhsoht. Eilihds tas
preefschistabā bij eegahjis, tad dshrd, ka no eeshchas janz: „Ka-
saks labs zilwels, nahz ehst!“ Winsch ahtri durwis atrahwa un
eegahja tai lambari, no lura ta balfs nahja, preezadamees tur
lahdu zilwelu atrast, bet wolti, tur naw ne zilwela smaka ma-
nama, kaut gan dauds un daschadi ehdeeni un dshreeni us galdu
fakauti, kas pirmal tur nebij. Tas nelo kaunu nedohmadams
un nebidamees, kohti ehst gribedams sehdbahs pee galda, ehda
un dshra zil gribeja. Drihs tam usnahja meegs un tas apgu-
lahs lahda gultā un guleja ohtra rihta lihds pusdeenai. Uszeh-
lees tas gahja wisupirms sawu sirgu apraudsiht un atrada ta-
pat kā wafar pee pilnas files un labi nopuzetu.

Pili atpakaf eegahjis, winsch otrada galdu ar ehdeeneem un
dshreeneem aptautu tapat kā wafar. Kad bij paehdis, tad gahja
pils dahrsā pastaigatees, un tur starp jautahm pulehm un tohtu
pawehni stahgadams, wisu deenas karstumu panadija un til
wehlā wafarā eegahdajahs, eet pili eeshchā, tur jaw wafarinas
us to gaidija. Pehz wafarinahm sirgu apraudsiht winsch gahja
guleht, apnemdamees rihtā dohtees prohjam no schis klufas brih-
numa pils.

Treschā deenā pusdeenu pa-ehdis, winsch lahpa behrajam mu-
gurā un kad paschu laif gribeja pa wahrteem isjahst, tad isnahja
no pils skaisa jumprawa un teiza us to: „Kasaks labs zilwels!
trih gadus ehdis un dsheris aiseedams ne ar Deemu nesala,“
tad ta tam eewewa dahrgu krellu, sazidama: „Kad tu us karu

Sludinafchanas.

Zaur scho sijnou, la esmu fchepat la
practists ahrste
 nometees un mans dshwollis atrohdaß Belgawas
 Ahr-Nigã Ambaru-eelã Nr. 34.
Dr. med. Valentin Schwarz,
 colleg. afefors.

Par sinu.

No Nigas polizejas-pahrwaldibas teel zaur scho
 sinohts, la fchihß teefas

passes-kantobris

no 3. Septembara sch. g. fahloht ij **Weitprehta**
 nama ir pahzelis **Terentowa** namã Melngalwju-
 (Schwarzhãufter-) eelã Nr. 2, tur agrafi atradaß
 tohrteju-pahrwaldiba.

Nigas polizejas-pahrwaldiba, 29. Augustã 1879.
 Wezalaiss polizei-meisters, pallawneels
 Nr. 9956. **v. Reichardt.**

No Skultes pagasta waldischanas teel
 zaur scho peederigas walßis-un pilsehtas-walbes luhg-
 tas, tohs fchejeenes pagasta lohjektus, la:

Jahn Rosenber,
Jahn Anshmidt ar deßlu Martinu un
Karl Wihtol, la blandonus, tur tee paschi buhtu
 pamanami, arestigi fcheitan listt issuhtit.
 Slultẽ, 27. Augustã 1879.

Pagasta wezalaiss: **P. Melbahrd.**

Krohuu Mangalmuischas

(Magnushof) pagasta waldbiba usajina zaur scho
 wisus ahrpus pagasta dshwodamus Mangalmuischas
 pagasta-lohjektus, fawas parahã itahwebamas no-
 dohshanas wiswehlafi libß 1. Oktoberam sch. g.
 fcheit nolihßinaht.

Mangalmuischas pagasta waldbiba, 27. Augustã 1879.
 Pagasta wezalaiss: **M. Grewe.**
Stew. G. Dangul.

Preefsh Bokrowa draudses, Plestawas
 gubernija, tohp

skohlotajs meklehts.

- Lohne: 1) 150 rbl. naudas;
 2) 150 mehri (lahdi 60 pubri) labibas,
 3) bariba preefsh 2 galwenu,
 4) dahßs.

Kas scho weetu grib peenemt, teel luhgts, fawas
 attestates eefneegt pee Plestawas mahjitaja, Brestinsko
 funga.

Gohdigß dahßneefs,

neprejejees, las ari war leezibas-fihmes usrahdiht,
 la winam ir sinafchanas no feriku- un wißna-koßlu
 tohpschanas, teel mellehts Lohrna-kalnã us weja
 Belgawas zeta Nr. 2.

Zaunas meitenes

no semehm war par mehrenu zenu dahmu-sfrohder-
 schanu ihfã laika eemahjitees, ja wehlahs, ari fossi
 un dshwollit turpat dabuht Gelfsh-Nigã leelã
 Behtera-basnijas-eelã Nr. 2, pa 1 trepi angfchã.

Maifes zepes preefsh faldstahbas
 un rupjas maifes zepshanas, las war la-
 bas leezibas-fihmes usrahdiht, atrohde pastahwigu
 dabu. Zapeetejajhs Kungu-eelã Nr. 13.

Kabs beferis,

lam leezibas-fihmes, war peeteiltees weja Belgawas
 schofejã Nr. 8 Lohrna-kalnã pee **K. Kabanowsky,**
 bohde.

Labu imalku zukuru

un ihßt labu zukuru fihrupu preefsh jastes wahri-
 schanas peedahwa

Werner Breshinoky,
 Gelfsh-Nigã Kalku-eelã Nr. 2.

No zensures atwehlehts. Nigã, 31. Augustã 1879.

Drilehts un dabujams pee bilßhu- un grahmatu-driletaja un burtu-lehjeja Ernst Plates, Nigã pee Behtera basnijas.

Weens prezejees pahris,

las pret brihnu dshwollit grib usnemtees kahdu mui-
 schinu usrahdiht netahlu no Saslanta dßelßß. stanz,
 war peeteiltees pee R. Schulz, Mahler-eelã Nr. 4.

Kakas-misas

(scholades-tehju) 12 mahrz. par 1 rbl. f. pahredoht
N. D. Merkusew,
 Gelfsh-Nigã Ming- un Kungu-eelã stuhri Nr. 16.

4 mahjas

ar 2449 kwadrat-afim semes pee tabm, gluschit turmu
 pee kahbas dßelßßzeta stanjijas pee Nigas ir aihzeto-
 schanas deht gluschit lehti pahredohtdamas. Klah-
 tatas sinas Ernst Plates driku-namã.

Pagasta likumi

preefsh Austruma juhmalas gubernijahm, ir dabu-
 jami Nigas pili Wibsemes gubernias awises redafijã.

Waksa 50 kap.

Mahjas

no daschada leeluma
 teek pahredohtas dshimtmuischã Warnowiz
 Kurfemẽ, Klustes aprinki, netahlu no Dinaburgas-
 Witebstas dßelßßzeta stanjijas Kreslawta. Luwafas
 sinas ir laira laika dabujamas pee Warnowiz mui-
 schas waldischanas.

Plestawas gubernã, Kolma aprinki teel fahgu-
 un labibas-dßiruwawas pahredohtas. Klah-
 tatas sinas dabujamas zaur ralktu sem to adr.: „Въ
 Псковск. губ. въ г. Холмъ. Г-ну Александру
 Коневъ,“ jeb Ernst Plates driku-namã.

Buscha bohde,

(firma) fenal Kalku-eelã Nr. 20 pee Balodita un
 Nr. 21 pee Gaismina, tagad atrohdaßß Kalku-eelã
 Nr. 29, Danges tunga mahjã.

Bohdes ihpashneeje: **G. Busch.**
 Undeles webejs: **M. Busch.**

Walmeera.

Zeen. publikat daru sinamu, la no 10. Julija sch. g.
 fahloht Trey kunga grahmatu-bohde efmu
 eetaistilis skaitpeshewschann un drukaschanu,
 tur fihda, wilnas un bohmwilnas dßijas un drahnas,
 lakati, galb auti, paletos, ahdas zimdi, deki u. t. pr.
 tiks wifas pehrwes-pehrweti un apduratit.
 Ar zeenischanu **A. Rings.**

Zehßis.

Keepas kantoris pee feena-tirgus:
 1 muza bairischã alus var 9 rub. — tap.
 1 " pudel " " 6 " " "
 1 " hweeschu " " 6 " " "
 10 stohpu tihra brandwihna 4 " " "
 Petroleumu wihnu un schelkinus par Nigas zeneem.

J. P. Wolkowa

sirga-leetu, wilnas-ahdu-bohde

Schastu- un Dumprawas-eelã stuhri Nr. 6.
 atrohdaßß atal no jauna leela iswehle ihpafchi
 sirga-leetu no Mastawas labuma, la salas, fedul-
 tas, fleissas, guschas, wifadas silnas u. t. pr. un
 peedahwa tahs leelumã un mafumã par Raff. zenahm.

Pirma Kreewu

nguns-apdrohshinaschanas-beedriba,

— dibinata 1827. gadã. —

Zehßis . . . . . agents **H. Bolzmann.**
 Walfã . . . . . " **Moris Kolland.**
 Walmeera . . . . . " **Th. Adamsohn.**
 Berrod . . . . . " **Rif. von Grünberg.**
 Limbaschõs . . . . . " **B. D. Gufslowsky.**
 Kujene . . . . . " **Eduard Dabbert.**

Kommerzes

uguns-apdrohshinaschanas beedriba

Peterburgã.

Agenti:

E. Wieprecht un beedris

Nigã Palejas-eelã Nr. 2, pee Dohmes ganga.

Wilnas-kahrschanas maschine,

weenas labibas dßiruwawas ar sirgeem dßenamãß
 un weena rohkas-fulama maschine, wifad labã
 bußschana, ir pahredohtdamas Gaujenes Koilel
 dßiruwawã. Klachtatas sinas pee Kaufmana **Otto
 Krimm** L. Alufnes pili un Walfã pee **Krimm**
 atraitnes, paschas namã.

Zaur publikat zour scho padewigi sijnou, la esmu
 no 24. Aprila sch. g. fahloht

Walmeera,

Blaubergerã f. namã eetaistilis skaitpeshewschann
 un drukatatu, tur tillab fihda, wilnainas,
 la ari nahtnas un bohmwilnas drahnas, dßijas, la-
 tatus un galbautus wis wifadãß pehrwes-pehrweju
 un pehz wiffaunakeem Franzuschu mustureem ap-
 drukatu. Wiss fchini amatã preefshã nahtdami darbi
 teel glihti un wifihfã laika isdariti. Katram uß-
 zamu un kreetnu apdeeneschanu apfohlibams luhßsu,
 mani ar faweeem usbeiwumeem pagahdahi.

Ar zeenischanu

H. Wende,

pehrmanis Walmeera.

Lai kahdu alofchanohs nowehßtu, peeminu, la
 mana peenemschana un pehrweschana atrohdaßß ne-
 tal no Lutera basnijas masã fchlehrs-eelã **Blaue-
 berga f. namã, pohdneef-meistara f. Wãllera**
 mahjai lihdsã.

Ishbrejami ir kohrteli

netahlu no Altonas. Nofajitas zenas preefsh fa-
 mitijahm ir schabbas: 1 kohrtelis par 20 lihdi 25 r.,
 1 par 35 rbl. un 1 par 40 rbl. par gadu. Wifem
 fcheem tohrtekeem ir latram par fewi lehti, fchlahni,
 faknu- un lebus-pagrabi, la ari fpeka fchahwetume
 un sirgu staki. Kas grib, tas tur war 1 mahju ar
 5 istabahm par 100 rbl. par gadu dabuht ihreit.
 Zapeeprafa Gelfsh-Nigã Wehweru-eelã Nr. 9, fehtã
 pa l. rohlu, pa 1 trepi aug. no p. 8 lihß 9¹/₂, no l.

Imehde ar leelu dshiwokli ir isihrejtama

Swehtdeenã, 26. Augustã sch. g. ir waj nu Su-
 worow-eelã jeb us Peterb. schofejãß pasudis melnß

spazeerspeekis

ar elfenbeina turetawu, ar pufschkem. Gohbigais
 atradejs teel luhgts, to pret 3 rbl. patejizibas-
 algu noboht Ernst Plates driku-namã.

eedams scho krekli uswillk, tad tevi ne sohbens neds lohdes ne-
trahpihs." Tad isnahza ohtra jo flaiskata jumprawa un tam
cedewa dahrgu selta sohbeni fazidama: "Kad tew kahdu reis us
karu ja-eet, tad til pazel to, tad wisk tawi cenaidneeki behgs un
isnihts ka migla!" Pehdigi isnahza trefcha wehl flaiskata jum-
prawa, ar seltu un dahrgem atmeneem isgresnojusehs, un tam
cedewa naudas mafu fazidama: "Ja tew naudas waijadfigs,
til pakrati to, un no ta isbirs til dauds naudas, zil til tew buhs
waijadfigs, un ja tu kahdreis apprezesees, tad feemai schohs
noslehpumus ne-isteizi; jitadi tew'ees flitti." Kasaks, lihds semei
flanidamees, tahm par tahdahn warenahm dahwanahm patei-
jahs un aishgahja. Tagad tam wairs nebij pa meschu un tuskne-
scheem jajahi, ka schurp jahjoht, bet pa jantu klaiju plazji, pa sa-
lahm ptawahm un birstehm. Tas ahtri ween safneedsa kahdu
krohgu, aif tura bij stalta pilssehta redsama. Kasaks pee krogga
peetureja un krodhsineekam prafija labu ehdeenu un dsehreenu;
bet krodhsineeks wisupirms tam prafija, waj ari par to speh-
schoht aismaksh? Kasaks teiza ka spehschoht. Tad krodhsineeks
to eeweda kahda kambari, kur wifas ischeras seenas bija ar
wadhscheem peedshitas un us katru wadst karajahs weens palahrts
zilweks, til weens wadstis wehl stahweja tuskchs. Un us to
krodhsineeks rahdidams teiza: "Ja tu par to pastelletu ehdeenu
nepehfi aismaksh, tad es tewi pee ta palahrtschu." Mufu
kasaks bij ar to meerā. Kad kasaks bij pa-ehdis, tad krodhs-
ineeks lika atneft trihs ohres, un us kasatu teiza: "Ja tu man
schihis ar naudu nepeebehrft, tad tew tapat ees ka teem, kas
low karajahs."

Kasaks ijiwilla no feschas sawu brihnuma mafu un peekratija
ohres ar leelahm kaudsehm. Krodhsineeks bij ar to meerā, bet
trihs saldati panehma kasatu sawā warā un aifweda to us wald-
neeka pili. Waldneeks sneedsa tam sawu rohtu un teiza: "No
schi laika tu esi mans snohs." Kamehr wehl kasaks muti un
azis atplehtis brihnijahs, tamehr atnahza mahzitajs un to ar
lahdu 18 gadus wezu prinzeft weda pee laulibas, kas, ka wa-
reja redseht jaunai prinzefti nemas nebij pa praham; jo ta pa
wisu laulaschanas laiku neweenu azi us to nepagreesa, bet stah-
weja ka kafaluse. Ka pa laulaschanas brihdi bij, tapat ari bija
ar winu laulibas dshwi, ta wifada wihje tam spihsteja, un ne
aju gala ne-eeredseja, neds kahdu laipnu wahrdn ar to runaja,
bet wifadi tihstoja no ta wata tift. Wina rakstija kahdam prin-
zim, kuru ta mihleja un kuesch to gribejis prejeht, lai nahloht
ar koru pret winas wihru, to wezo kasatu, lai to nonahwejoht,
tad schi lihds ar wifu walsti winam peederesehoht. Un ta ari
netita. Drihs ween nahza prinzis ar warenu kara-spehtu pret
jauno waldneeku. Wezais waldneeks fanja jauno sew preelshā
un teiza: "Dehls, fatatsees us karu, zil ahtri ween waredams
sawu wisu kara-spehtu, jo warens prinzis ir pret tew fazeh-
lees." Jaunais waldneeks meerigi atbildeja: "Lai til nahf, es
to gan ar sawu maso gwardijas pulzinu weens pats pahrspeh-
schu."

(Turpmat beigums.)

Jaus atradums.

Dr. Ditmans Linikes pilssehta isgudrojis jaunus dubult-lohgu,
kas isnahf dauds lehtati neta tee mums jaw pasihstamee. Schohs
lohgu taifa ta: Lohgu rahmja eelshpuse eeleef ohtru ruhti un
to leel smalti aiskiteht. Ta tad tai ruhme, kas ir stary abahm
ruhthm, ir eelshgta kahda data gaisa, kas nelaisch istabas flto
gaisu ahra. Kad dubultahs lohgu ruhtis eeleef, tad ir us to ja-
rauga, ka ta ruhme stary abahm glahsehm ir no wifseem putel-
leem tihra un ka gaisa ir itin saufs. Ta tad schahdus dubult-
lohgu war tikai ihsti faufa laika eeglahseht. Schahdi lohgi
seemā nekad ne-aifsalst un wasara wini aistur faules karstumu.
Istaba paleel, ja laufa wasara 26 grahdi flts, — kahdus 4 grah-
dus auktata, neta kad lohgeem til weentahrshas ruhtes stahw
preelshā.

Naudas-papihru zena.

Riga, 29. Augustā 1879.

P a p i h r i		prafija	maksa
Rusimperials gabala		790 rbl.	7,87 rbl.
5 proz. bankbiletu 1. islaib.		—	94 7/8 "
5 " " 4		94 7/8 "	94 1/2 "
5 " inftriju 5. aishem.		93 3/4 "	93 3/8 "
5 " prehmiju biketes 1. emif.		234 "	233 1/4 "
5 " " 2.		233 "	232 "
5 " konf. 1871. g. aish.		130 "	129 1/2 "
Peterb. 5 proz. pils. oblig.		92 "	91 3/4 "
Kreem sem. kred. 5% khlu-shm.		119 1/2 "	119 1/3 "
Charlowas semst. 6 proz. khlu-shm.		97 1/2 "	— "
Rehwales and. banlas atj.		40 "	— "
Rigas kom. bank. atj.		— "	— "
Leel. Kreem. dselsz. atj.		253 3/4 "	255 "
Rig.-Din. dselsz. atj.		— "	153 "
Din.-Wit. dselsz. atj.		— "	160 1/2 "
Warsch.-Teresp. dselsz. atj.		131 "	— "
Drees.-Wit. dselsz. atj.		— "	160 "
Wib.-Wolog. dselsz. atj.		111 "	109 3/4 "
Wast.-Brest. dselsz. atj.		101 "	100 "
Baltijas dselsz. atj.		— "	100 1/4 "

Jauna grahmata.

Mupat tika manā driku-namā gatawa un wifas Latw.
grahmatu bohdes dabujama:

Behru draugs.

Jauna lasishanas-grahmata preelsh draudses- un pagasta
flohlahm apghadata no E. Schroeder, Salas draudses mah-
zitaja.

Trefcha data.

Maksa 45 kop.

Ernst Plates.

Atbildedams redaktors Ernst Plates.

Lihds 31. Augustu pee Rigas atnahkufchi 1977 kugi; aishgahjufchi 1806 kugt.

Sludinaschanas.

7 Lūhra un Jimmerthala 7
leelakais krahjums

schujamu maschinu,

Riga, leelā Smilshu-celā Nr. 7.

Schujamas maschines preelsh strohdereem, turpneekem, sedleneekem, zepurneekem un preelsh
familijas-bruhkes is tahm flawenakahm fabrikahm.

Ka gluschi jaunās un ihsti derigas strohderu-maschines, ar kahjahm un rohtahm dsehamas
ir pee mums dabujamas ar patenteeretu spohles eetaishchanu, kas wehl lihds schim naw bijs.

Par wifahm maschinahm mehš wairat gadus pilnigi galwojam un peeshtam bes maksas us pageh-
reschanu zenu-rahditajus ar bildehm un dohdam taram pirzejam pamahzishchanu wina waloda drufatu lihds.

Augst- un widejgrahdigns superfosfatus

pašrodoš sem politehnikuma ismeklešanas-stanzijas kontroles

Nr. 24. Germn. Stieda, Rīgā Maršal-celā Nr. 24.

Par sīnu.

Been. publicat zaur ščo padewigi sīnoju, ka esmu
Gohstīnu meestā

(Trentenberg) Stulmanu bšelszeta stanzijas tūvumā
estaisijis brikwu apteeki.

Beesibmedams, ka weenumebr zentischohs, wišas žern.
publitas wešleschanahs peepilohst, pašinoju wehl tur-
klast, ka tē ari pašrodošdu wišas sortes lohpu-sables,
pehrwes, balinasamas-sables, seepu-sables u.
t. pr., no kuzahm prežehm weenumebr leelu wairumu
turu. Ar augstzeenišchanu 1

Joh. Aleis,
apteekeris Gohstīnōs.

Jauns!

Jaunahs ahršemes pehrwes preelšā saka, Bismark,
mohdes- un lastijas-bruhna, melna, tron- un Rihne-
schu-sila, wiolet, sila un cesarlana, ponso-, šcharlach-
Turku-, kardinal- un rubin-farlana, oranše un bšel-
tana preelšā wilnas, pušwilnaina un sīdā, tā ari šalu,
silu un šcharlach-farlana preelšā bohmwilnas, nupat
dabuju un ir par 15 lap. palina dabujama. — Uš
latras palinas atrobdahs Wāžu un Latweelšu wa-
lobā pamahzishana tā jāpehrwe, weegli pehrwejama
un ihstas. 1

Weenigais krašjums preelšā Baltijas gubernahm
pee

A. un W. Wetterich,
Rīgā pee Pehtera basnizas.

Ar apgalwošchanu

Amerikaneelšu pašchnolidsamas
plaujamas mašhines
weenratu un diwratu
no 260 rubk. un dahrgaki.

P. van Dyk,

Smilšcu-celā Nr. 1, 18 un 19.

Louis Lundmann un beedra

Baltijas

dseedataju-pagrabs

Rīgā,

Kalku-celā blakus J. Redlich k. Angl. magasihnei

peedahwa wišas sortes Kreewijas un ahršemju wišnūs, rumu, konjaku,
araku un t. pr., par lehtahm ženahm.

Ruštona Proktora lokomobiles

un garainu tukamas mašhines,
stiftu un siteju tukamas mašhines,
Wooda plaujamas mašhines,
Bakera wehtiklu mašhines,
arklus un ekstirpatorus,

Superfosfatus

u. t. pr. pašrodoš

Biegler un beedris,

Šarlōwā, Seltaterinoslawā prospelā,
Rīgā, pilsoehtas Kalku-celā Nr. 6.

J. W. Grahmann, Rīgā.

Pehgeris laukšimnuezibas mašhīnu
un rikku,

superfosfati u. t. pr.

Celšā-Rīgā Kārļu-celā pretim Selgawas-Tutuma bah-
nušham.

13 lihds 14 grahdigns

Superfosfatus

pašrodoš lehti no lehgera

J. Delinden un beedris,

Rīgā, leclā Smilšcu-celā N 16. 2

Melns wilnainas drahnas,

labu melnu

kaschimiru un ripšu

peedahwa par lehtahm ženahm 1

J. Mitschke,

Rīgā, pee rakstuscha.

Walmeerā.

Frišhs raugs

ir dabujams pee 1

R. W. Müller,

materiālu- un pehrwju-bohde, wižna un spirtus
an tohris, bišuscha meesuelā Bač k. namā Nr. 90.

Labatohs

Pangdales superfosfatus,

tā ari itin smalki maltus

kaulu-miltus

ar augstu saturu sem Rīgās politehnikas ismekle-
šanas-stanzijas kontroles, pašrodošam par lehtah
ženu. — Katram, kas 30 pudus jeb wairak pehl-
ir ta teesiba, beš malsas likt politehnikas ismekle-
šanas-stanzijā isprohweht, waj pateest lahds saturu
ir, tā pašrdewejs galwo.

Brahlī Martinsoni,

fenat J. Martinsohn,

Peterb. Ahr-Rīgā Kalku-celā N 8.

Preelšā Ruženes un aplahrtnes.

Maschawas

uguns-apdrohšhinašchanas
beedriba,

pamata-kapitāls 2,000,000 rubl.

ar eewehrojāmu referwes kapitālu, apdrohšhina pre-
uguns-breesmahm wišadu tukstamu un nelustāmu
mantu par eespehjami lehtahm prehmijahm žaur
fawu agentu R. Wehlbart.

Wislabako dubulti tihritu

Amerikas petroleumu

pašrodoš lehti mužahm un pudeem, tā ari stob-
par 15 lap.

Eduard Worm,

Buhtu-celā Nr. 25.